

ÚVODNÍK	3
POLITIKA VÁŽNĚ I NEVÁŽNĚ	
„Personalista“ / Ivan Langer	3
TÉMA	
Terorismus jako bezpečnostní fenomén / Petr Nečas	4
oppAznarův konec / Mirek Dvořák	5
Španělské drama / Hynek Fajmon	6
AKTUÁLNĚ	
Registrační pokladny boj se šedou ekonomikou nevyhrají / Hana Lánová	8
Natura 2000 / Pavel Eybert	8
Evropský zatykácký rozkaz / Eva Dundáčková	9
O síle pravicového poslance v EU / Miroslav Ouzký	9
15 LET POTÉ	
Soudobé komunistické režimy / Stanislav Balík	10
ČESKÁ LIBERÁLNÍ A KONZERVATIVNÍ TRADICE	
Česká liberální a konzervativní tradice existuje! / Ivan Langer, Ladislav Mrklas	11
ZAHRANIČNÍ INSPIRACE	
Kanadský hlad po změně / Patrick Brown	12
HYDE PARK	
Televizní daň a digitální perspektivy / Petr Žantovský	13
O CEVRO	
Česká protidrogová politika – je důvod k revizi? / Petra Viktorová	14
Křesťanské hodnoty a liberálně-konzervativní politika / Jakub Schmitz	15
Sociální stát – sen či noční můra? / Petr Sokol	16
Březnová a dubnová akademie / Ladislav Mrklas	16
Diskusní fórum Modrý dům odstartovalo / Jakub Schmitz	17
ZÁBAVA	
Křížovka	18
MĚSÍC ČESKÉ PRAVICE	
Březen / Petr Sokol	19

CEVRO

ČASOPIS PRO PŘÍZNIVCE
ČESKÉ PRAVICOVÉ POLITIKY

[duben 2004]

vydavatel:

CEVRO – Liberálně-konzervativní akademie

Janáčkovo nábřeží 9, 150 00 Praha 5

IČO: 697 80 684

tel.: 224 237 769, 603 460 851

e-mail: info@cevro.cz

www.cevro.cz

předseda: Ivan Langer

ředitel: Ladislav Mrklas

tajemník: Jakub Schmitz

nakladatel:

Nakladatelství Jalna

Valdštejnská 4, 118 00 Praha 1

tel.: 257 533 280

e-mail: jalna@jalna.cz

www.jalna.cz

šéfredaktor: Petr Sokol

technický redaktor: Jiří Sládeček

grafická úprava a zlom: Martin Sládeček

grafický návrh: Missing Element, s. r. o.

foto: obálka, str. 4, 6, 7, 10, 12 – ČTK;

ostatní – archiv CEVRO

tisk: Tiskárna Flora, s. r. o.

cena: 15,- Kč

Registrace povolena pod č. MK ČR E 141156.

ISSN 1213-9521

Praha, duben 2004.

LIBERÁLNĚ-KONZERVATIVNÍ AKADEMIE

Studium na Liberálně-konzervativní akademii sestává z osmi přednáškových bloků, rozdělených do dvou semestrů. Přednáškové bloky probíhají jedenkrát měsíčně v sobotu v Praze. Studium je zakončeno vykonáním vědomostního testu, sepsáním eseje na vybrané a konzultované téma a jeho obhajobou, která zároveň ověří komunikační schopnosti posluchačů. Absolventi studia obdrží „Certifikát absolventa“.

Studia v nultém ročníku 2003/2004 se účastní 45 posluchačů, kteří byli vybráni z více než osmi desítek uchazečů z celé ČR. K posluchačům Liberálně-konzervativní akademie patří krajští a komunální politici, asistenti poslanců a senátorů, podnikatelé či studenti státních i soukromých vysokých škol.

LIBERÁLNĚ
KONZERVATIVNÍ
AKADEMIE

ODBORNÍ GARANTI >

ekonomie / Prof. Ing. Robert Holman

mezinárodní vztahy / Doc. Dr. Petr Robejšek

politologie / Doc. Dr. Miroslav Novák

právo / Doc. JUDr. Alena Macková, Dr.

komunikace a veřejná prezentace / PhDr. Jiří Frgal

Více informací na

WWW.CEVRO.CZ

PETR SOKOL

šéfredaktor

Dnešní úvodník musím začít malým připomenutím. V uplynulých dnech CEVRO – Liberálně-konzervativní akademie uspořádala hned několik velkých konferencí a seminářů. Na jedné z nich ke mně přistoupil jeden z vážených čtenářů našeho časopisu, který se Vám letos již počtvrté dostává do ruky, a položil mi jednoduchý dotaz. Co je to vlastně CEVRO? Jak to dešifrujete? Čte se to „sevro“, „sívrou“ nebo snad „kevro“?

Záhadu jsem mu rychle objasnil. CEVRO je původní název instituce, která náš časopis vydává a dešifrovat ho lze následovně CĚ jako celoživotní, V jako vzdělávání, R jako rozvoj a O jako osobnosti. Celoživotní vzdělávání a rozvoj osobnosti, to je tedy CEVRO.

Ale zpět k dubnovému číslu. Stejnějším tématem se stala událost skrytá pod jinou

zkratkou M 11 – tedy tragický jedenáctý březen tohoto roku ve španělském Madridu. Atentáty v tomto městě celé Evropy ukázaly, jak lehce mohou teroristé ovlivňovat dění v demokratické Evropě prostřednictvím přesně mířených a perfektně načasovaných útoků. Fenomén současného terorismu v úvodním článku tematického celku rozebírá Petr Nečas. Analýzu španělských voleb, které se vlastně staly „terčem“ atentátů, nabízí politolog Miroslav Dvořák. Atmosféru Španělska ve dnech mezi pumovými útoky a volbami pak přibližuje článek Hynka Fajmona.

V dubnovém časopise CEVRO končí rubrika, která nás provázela dva roky. Je jí seriál česká konzervativní a liberální tradice. Závěrečný článek shrnuje celý seriál a předznamenává jeho knižní publikaci. Naopak cyklus „15 let poté“ je teprve na

VÁŽENÍ ČTENÁŘI

svém počátku a po Kubě nám představuje další dva komunistické totalitní režimy dneška. Více naděje najdeme v aktuálním dílu cyklu „Zahraníční inspirace“, který informuje o vzestupu pravicových sil v zemi javorového listu.

Intenzita činnosti Liberálně-konzervativní akademie CEVRO se vždy odráží na obsahu časopisu. To, že rubrika „O CEVRO“ tentokrát zabrala čtyři strany, mluví samo za sebe. Nechybí ani už tradiční křížovka, čtyři „aktuálně“ zařazené příspěvky nebo „Hyde park“.

IVAN LANGER

místopředseda PSP,
předseda CEVRO

Ani jeden ekonomicky vzdělaný ministr; ministři vnitra a financí bez jediného roku skutečné pracovní praxe kdekoli; dva vlastní kandidáti na prezidenta, kteří oba vypadli v prvních kolech volby; dva eurokomisaři během pěti dnů, z nichž jeden neuměl anglicky a druhý byl v KSČ a navíc zbral přístupová jednání; ministr, který svého náměstka zaměstnává na čtvrtěcni úvazek!; mnoho měsíců neobsazená funkce ředitele Národního bezpečnostního úřadu v době, kdy narůstá nebezpečí teroristického útoku na všechny spojence USA; mnoho měsíců neobsazená funkce prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu; nominace „úspěšného“ ministra Pilipa do vedení evropské centrální banky. To vše jsou jenom špičky ledovce personálních „úspěchů“ našeho ministerského předsedy. Kdyby se vybíral personalista desetiletí, byl by horkým kandidátem na vavříny. Anebo možná spíše na cenu typu zlatá malina nebo plyšový lev.

Ale teď vážně. Personální politika premiéra Špidly je opravdovou katastrofou. Kdyby takovou personální politiku, jako předvádí premiér, vykonával jakýkoli personalista sebemenší firmy, musel by „okamžitě dostat padáka“. Co se ale konečně dá očekávat od člověka, který ve svém pracovním životě řídil tak nanejvýš sám sebe. Něco a někoho skutečně řídit pak začal až jako politik. Prvními „šťastlivci“ byli zaměstnanci úřadu práce v Jindřichově Hradci, kterému Špidla šéfoval na začátku 90. let. Zlí jazykové tvrdí, že k tomu měl ty nejlepší předpoklady – byl asi jediným nezaměstnaným už v dobách komunismu. Pěkné prvenství.

Z úřadu práce pak putoval rovnou do vedení strany a v roce 1996 také do Poslanecké sněmovny. Tady začal hned řídit – výbor pro sociální politiku. Shodou okolností od chvíle, kdy se začal objevovat v důležitých funkcích pro vývoj zaměstnanosti, míra nezaměstnanosti začala po-

„PERSONALISTA“

vážlivě stoupat. Až do roku 1998 našťastí mohl spíše mluvit než konat. Horší bylo, když se po následujících volbách stal ministrem práce a sociálních věcí. Nezaměstnanost začala strmě stoupat právě ve chvíli, kdy ministr Špidla začal vykonávat svoji aktivní politiku zaměstnanosti. Za odměnu za své nesporné „úspěchy“ na tomto poli jej pak premiér Zeman označil za svého nástupce, neboť prý „trpí nejmenším deficitem inteligence a pracovitosti“. Ano, to vyjadřuje vývoj nezaměstnanosti. Škoda, že pan premiér není přece jenom méně inteligentní a také línější, třeba by těch nezaměstnaných bylo o něco méně.

Jako šéf firmy bych už dávno vypsál konkurs na nového personalistu. Jako občan musím jen doufat, že padáka dostane nejen Špidla, ale i jeho „manažeri“, od českých voličů. Jako politik budu činit vše pro to, aby funkční období vládního „personalisty“ bylo co nejkratší. ■

politika vážně i nevážně

PETR NEČAS

stínový ministr obrany

TERORISMUS JAKO BEZPEČNOSTNÍ FENOMÉN

**„NOVÝ TERORISMUS“, SPOJENÝ I S HROZBOU POUŽITÍ ZBRANÍ
HROMADNÉHO NIČENÍ V KOMBINACI S „MEGATERORISMEM“
ZAMĚŘENÝM NA ATRAKTIVNÍ CÍLE S VELKÝM POČTEM OBĚTÍ
SE STALY BEZPEČNOSTNÍM FENOMÉNEM OD 90. LET
20. STOLETÍ.**

Došlo k zásadnímu posunu od přechozí situace, kterou nejlépe charakterizoval analytik RAND Corporation Brian Jenkins již v polovině 70. let minulého století výrokem, že „teroristé chtějí mnoho dívajících se lidí, ale ne mnoho mrtvých lidí“. Dnešní megaterorismus chce obojí. Masovou sledovanost i masové oběti. Zatímco počet teroristických útoků klesal z více než 600 v polovině 80. let přes 450 na počátku 90. let až na méně než 400 na konci 90. let, počet obětí včetně mrtvých, tedy míra násilí, významně rostl. A to statistika nezahrnuje data z útoků, kterým se podařilo preventivně zabránit a které mohly být velmi krvavé (letišť v Los Angeles, Eiffelova věž, synagoga ve Strasburgu).

Významně narostl také počet útoků motivovaných náboženským terorismem. V roce 1968 nebyla známa žádná teroristická skupina s náboženskými cíli, v roce 1980 tvořily tyto skupiny 3% známých teroristických skupin, v roce 1992 čtvrtinu a v roce 2000 více než 40%.

Megaterorismus také přinesl novou doktrínu, spojenou s Al-Kajdou a její asymetrickou strategií. Najít v nepřátelském systému nejslabší bod a zaútočit na něj všemi dostupnými prostředky. Je zjevné, že těmito nejslabšími body jsou především civilní cíle. Zabít co největší počet lidí, vyvolat hysterii a poškodit ekonomiku, zničit symboly země každému známé

V roce 1968 nebyla známa žádná teroristická skupina s náboženskými cíli, v roce 1980 tvořily tyto skupiny 3% známých teroristických skupin, v roce 1992 čtvrtinu a v roce 2000 více než 40%.

a drahé, to je v očích této asymetrické strategie těmi nejúčinnějšími operacemi.

Vše je navíc komplikováno relativně volnou síťovou a globální strukturou organizací jako je Al-Kajdá.

Situace je komplikována i tím, že terorismus nacházel a nachází útočiště, toleranci či přímou podporu u některých režimů a států. To opravňuje použití vo-

nejlépe je nezúčastňovat se protiteroristických vojenských operací a pokud možno nevyčnít, jsou zcestné a západní společnosti oslabující. Jsou projevem mnichovského syndromu. Vždyť stejně uvažoval Západ tvář v tvář Hitlerovu nástupu i jeho akcím v průběhu 30. let minulého století.

Boj proti mezinárodnímu terorismu musí být veden diplomatickými, policejními, zpravodajskými i vojenskými prostředky. Vždy však musíme mít na paměti, že prostor pro terorismus nelze zcela eliminovat, ale pouze zmenšit. Jsou-li cílem civilní „soft“ cíle se snahou po co největ-

Na boj proti terorismu nemůžeme rezignovat.

enských prostředků proti teroristickým organizacím a jejich infrastruktuře i zemím, které je tolerují či přímo a nepřímo podporují. Samozřejmě, že primárně musí být proti terorismu použity zpravodajské a policejní metody, prostředky a struktury. Zvláště naléhavě musí být zapojeny proti snaze teroristických sítí získat zbraně hromadného ničení, tedy biologické, chemické, jaderné a radiologické.

V boji proti mezinárodnímu terorismu nelze být neutrálem. Představy, že

šim počtu nevinných civilních obětí, nelze bez naprostého ochromení společnosti a zavádění prvků policejního státu útokům zcela zabránit. Chráníme letiště a letadla, zaútočí na vlaky. Budeme chránit nádraží a vlaky, zaútočí na autobusy. Budeme chránit autobusy, zaútočí na velká nákupní centra atd. atd.

Přesto na boj proti terorismu nemůžeme rezignovat.

MIREK DVOŘÁK

politolog

AZNARŮV KONEC

VOLEBNÍ VÝSLEDKY Z NEDĚLE 14. BŘEZNA ROZHODLY O TOM, ŽE NOVÝM „PÁNEM“ VE VLÁDNÍM PALÁCI LA MONCLOA NEBUDE PŘEDEM VÝRAZNĚ A DLOUHODOBĚ FAVORIZOVANÝ LIDOVEC MARIANO RAJOY.

Stal se jím jeho rival ze Španělské socialistické dělnické strany (PSOE) – 44 letý právník a mnohaletý poslanec José Luis Rodríguez Zapatero...

Od 15. března si nejen politici, analytici a novináři lámou hlavu jak racionálně vysvětlit tento výsledkový zvrát. Zvláště uvážíme-li, že stále více lidí a politiků v naší části světa přijímá a postuluje primát ekonomiky nad kdysi tradičním primátem politickým. A vskutku makroekonomická předvolební čísla hovořila celkem jednoznačně pro Lidovou stranu. Když lidovci v roce 1996 přebírali vládní otěže po 14 letech socialistické vlády, sužovala Španělsko astronomická 23 % nezaměstnanost, všudypřítomná korupce a hrozivý schodek veřejných rozpočtů. Tehdejší Španělsko nesplňovalo ani jedno z tzv. maastrichtských kritérií pro zavedení eura. Po 8 letech vlády se mohli lidovci pochlubit ekonomickou bilancí jakou jen málokterá vláda: pod heslem „nejlepší sociální politikou je politika zaměstnanosti a práce“ vytvořili 4.300.000 pracovních míst, čímž srazili nezaměstnanost na dnešních 11 %. Účinnou a flexibilní politikou podpory napomohli k vytvoření 430.000 středních a menších firem. Rozbitím, liberalizací či privatizací zefektivnili fungování monopolů v oblastech jako je např. energetika, plynárenství nebo telekomunikace. Stav veřejných rozpočtů ukazoval v roce 1996 deficit ve výši 6,6 % HDP, v roce 2003 pak půlprocentní přebytek. Celkový veřejný dluh poklesl o 10 bodů na 43,4 % HDP. Hospodářství rostlo v průměru dvakrát rychleji než byl evropský průměr, což mělo za následek konvergenci této země se zbytkem Evropy: zatímco v roce 1996 činil španělský HDP na hlavu 78 % průměru EU, o 8 let později to již bylo 87 %. Jak je tedy možné, že volební verdikt zněl: vystřídat!?

Nechci argumentovat apologií poražených lidovců, kteří interpretují volební výsledky ve světle údajné mediální „emocionální manipulace bolestí a bolu.“ Stojí totiž jistě za zmínku stručně nastínit základní úskalí a metamorfózu druhé Aznarovy vlády (2000–2004). Pro toto funkční období španělsťáci voliči vybavili lidovce absolutní většinou ve sněmovně.

Vládní strana tak již nemusela spoléhat na ad hoc podporu nejrůznějších nacionalistických formací jako v prvním funkčním období (1996–2000). Lidovci propadli vlastnímu kouzlu. To, co by bylo možná v jiných zemích ještě únosné, se stalo v křehké geometrii 19 autonomií Španělska postupně nepřijatelné. Na konci února 2004 byla madridská vláda na kordy s autonomními vládami v Andalusii, Katalánsku a Baskicku. Je třeba mít ovšem na paměti, že v těchto třech autonomiích žije polovina obyvatel země a mají tak rozhodující vliv na konečný volební výsledek, což se ostatně později prokázalo. Lidová strana – možná s ušlechtilými úmysly – překročila zásadní tabu španělského přechodu k demokracii. Tím je bezesporu kultura vyjednávání a konsensu jako nezbytného předpokladu vytváření politiky. Lednové průzkumy navíc ukázaly, že v prospěšnost lidovecké vlády věří pouhých 27 % obyvatel, nikdo však nebil na poplach. Byl to ovšem výraz skepse vůči vládní politice v oblasti politiky bydlení, neutěšeným stavem státního školství a bezpečnosti. A co nám tedy napověděly březnové volební výsledky?

Především to, že pokud chceme dohledat vliv madridského barbarského teroristického útoku na konečný volební výsledek, pak se domnívám, že ho je potřeba vidět zejména v masivní 77 % volební účasti. Voleb se tak účastnilo o 3 miliony více voličů než v roce 2000. Nízká volební účast ve Španělsku navíc vždy poškozovala socialisty a nahrávala lidovcům, jak ostatně potvrzují empirická data z celkem již osmi voleb. Potenciál mobilizace u lidovců je tradičně mnohem nižší než u vítězných socialistů. PSOE obdržela o 3 miliony hlasů více než v posledních volbách (ze 125 křesel se dostali na 164 – mají tedy pouze relativní většinu ve 350 členné sněmovně a jsou nuceni spoléhat na podporu menších stran), zatímco lidovci přišli

„pouze“ o 690.000 (klesli ze 183 na 148 mandátů). Je tak zřejmé, že nelze hovořit o hromadném úprku voličů od Lidové strany a následném přesunu hlasů. V souvislosti s předcházejícím stojí za zmínku, že v Andalusii, Katalánsku a Baskicku lidovci ztratili 440.000 voličů (63 % všech svých ztrát). Jak však vysvětlit nárůst 3 milionů hlasů pro socialisty? Při absenci sociologických povolebních výzkumů bych viděl odpověď na tuto stěžejní otázku ve dvou rovinách. Ta první se váže k volebnímu roku 2000, kdy byla voličská účast oproti přelomovým volbám 1996 ztlačena nižší (o 2 miliony voličů méně), z čehož těžili lidovci, když obdrželi absolutní většinu mandátů ve sněmovně. Volební čísla později ukázaly, že tito absentéři volili v roce 1996 PSOE. Tuto skupinu se nyní podařilo Zapaterovi vtáhnout znovu do hry. Druhou rovinou je potom téměř dvoumilionový segment mladých prvovoličů. Je zde reálný předpoklad, že velká část z nich byla loni aktéry milionových protivaletných demonstrací před invazí do Iráku a měli tak dobrý důvod nevolit lidovce, kteří se v této otázce zcela rozešli s veřejným míněním země (90 % Španělů irácký konflikt odmítá). Zajímavým momentem, pro který zde bohužel již není prostor, je volební neúspěch komunistické Sjednocené levice a stabilizace nacionalistických stran.

Závěrem se domnívám, že na logiku volebních výsledků nutno nahlížet jednak v delší časové ose než jsou tři dny, které oddělují teroristický masakr a volební den, jednak jako na prostý fakt, při kterém španělsťáci voliči neprokázali slabost tváří v tvář hrozbě terorismu (občas je tento nářek slyšet) a PSOE jednoduše volili v naději, že nová socialistická garnitura povede s terorismem boj s mnohem vyšší účinností i úspěchem než vláda dřívější. Při téměř 200 mrtvých nemůže totiž žádná vláda hovořit o úspěchu... ■

HYNEK FAJMON

poslanec

ŠPANĚLSKÉ DRAMA

11-M, NEBOLI 11. BŘEZEN 2004, BYL PRO ŠPANĚLSKO, POTAŽMO CELÝ SVĚT, DRUHÝM 11. ZÁŘÍM. ŠPANĚLŠTÍ OBČANÉ ŽILI V PŘEDVOLEBNÍM ČASE V OBVYKLÉ NERVOZITĚ VZHLEDEM K MOŽNÝM ÚTOKŮM BASKICKÉ TERORISTICKÉ ORGANIZACE ETA, COŽ UMOČŇOVALA VŠUDYPŘÍTOMNOST POLICISTŮ A STUPŇUJÍCÍ SE KONTROLY V ULICÍCH.

S jistou nadsázkou lze konstatovat, že Španělé jakýsi útok čekali, a to tím spíše, že několik týdnů před volbami bylo zajištěno velké množství výbušnin určené pro teroristický útok v hlavním městě.

Význam španělských voleb byl tentokrát obrovský. Měly potvrdit nové, třetí vítězství Lidové strany (připouštěla se jen ztráta absolutní většiny) i přes odchod J. M. Aznara a některé, pro španělskou veřejnost černé momenty jeho vlády, jako byla irácká kampaň či následky ztroskotání tankeru Prestige. Volby byly ostře sledovány i ze zahraničí, přestože se EU v podstatě již připravovala na M. Rajoje s nadějí, že nebude natolik zásadový a důsledný jako jeho předchůdce Aznar a při vyjednávání o evropské Ústavě ustoupí z původních španělských pozic.

Teroristé zcela zamíchali kartami. Pro svůj čin si vybrali nejfrekventovanější

madridské nádraží Atocha, kde se kříží většina příměstských vlaků a odkud odjíždějí rychlovlaky AVE na jih. Nádraží je zároveň architektonickou chloubou města. Bomby vybuchly zde a ve třech přilehlých stanicích tratě Alcalá de Henares – Atocha v začínající ranní špičce, kdy lidé přijíždějí z okolí do hlavního města za prací a děti do školy. Celkem 6000 pasažerů. Podle informací šlo o čtyři vlaky a čtrnáct bomb, z nichž u čtyř selhalo výbušné zařízení.

První ranní zprávy z Madridu, kdy se nejprve odhadovaly počty obětí (deset až patnáct), nepřipouštěly žádné pochybnosti o autorech výbuchů. Po počátečním šoku se dostavil vztek, že ani výše zmíněná ostražitost a připravenost španělské policie nedokázala teroristům v jejich akci zabránit. S přibývajícím počtem zabytých se dostavila otázka, proč se ETA rozhod-

la zaútočit v takové míře a bez předchozího varování, jak je jejím zvykem. Obvykle totiž 10 minut až půl hodiny před výbuchem prostřednictvím anonymního telefonátu oznámí uložení bomby na veřejném prostranství. Nevaruje v případě útoků na konkrétní cíle, jako příslušníky ozbrojených sil, policie či politiky. Policii se proto velmi často podaří bombu před výbuchem zneškodnit.

Španělská politická scéna okamžitě reagovala definitivním přerušением volební kampaně. Odstupující předseda vlády J. M. Aznar zahájil sérii telefonátů ředitelům všech hlavních médií a svému politickému odpůrci J. L. Rodríguezovi Zapaterovi (první kontakt od loňského léta) a vyslovil jednoznačné přsvědčení o autorství atentátu. S postupujícím dnem a okamžitým zahájením vyšetřování atentátů proto stoupal i tlak sdělovacích prostředků na vládu. Ministr vnitra Á. Acebes byl nucen vystoupit každé 3 hodiny. Po první informaci vlády se stín pochybností o autorství ETA neobjevil ani v žádném dalším prohlášení španělských politiků včetně opozice. Rodríguez Zapatero se postavil jednoznačně za vládu. J. M. Aznar ve svém prvním veřejném vystoupení slíbil co nejrychlejší dopadení atentátníků a svolal na následující den manifestaci. Na mnoha místech ve Španělsku se však začalo spontánně demonstrovat s transparenty proti ETA ještě též den, způsobem, jakým Španělé obvykle reagují na jakýkoliv vražedný čin této teroristické organizace. Jeden z odpoledních mediálních výstupů ministra Acebese však zaujal svou první nejednoznačností: „nevyklučuje se žádná možnost“.

Deník El País uvádí i skutečnost, že španělský Úřad vlády – La Moncloa – se spojil se zástupci cizích médií a zdůraznil důvody autorství ETA: stejný typ výbušnin, usilovná snaha o atentát v Madridu, podobný modus operandi jako při zmařené snaze o atentát na nádraží Chamartín v období vánoc, 30 let terorismu a 800 mrtvých. Předseda rozpuštěné politické strany Batasuna blízké organizaci ETA, A. Otegui, však možnost takto monstrózního útoku ze strany ETA oficiálně popřel.

Mariano Rajoy, předseda španělské Lidové strany

Většina západních analytiků, specialistů na baskickou ETA, se přiklonila ke změně strategie organizace. Poukázala na snahu mladých aktivistů toužících po vlastním zviditelnění oproti již opotřebené a vládou oslabené špičce organizace. Po letech „klidu“, kdy docházelo „jen“ k cíleným vraždám jednotlivců, chtěli masový krvavý útok. Pro boj se španělskou vládou, konkrétně pak Lidovou stranou, se datum blížících se voleb velmi nabízelo. Pokračující vyšetřování se však opřelo o svědectví jistého domovníka z Alcalá de Henares, který zahlédl podivně a příliš oblečené muže (bylo poměrně teplo) s batůžky pohybovat se okolo ranních vlaků odjíždějících do Madridu. Španělská policie již mezitím měla zajištěnou dodávku s dynamitem a odpalovacím zařízením, včetně kazety s nahranými verši koránu. Vláda tuto zprávu oficiálně nesdělila. Tlak veřejnosti sílil, neboť ve vypjaté atmosféře dva dny před volbami se očekávala jakákoliv informace o šetření, které by vedlo k dopadení viníků. Napětí vyvrcholilo 13. března večer, kdy se na základě anonymního telefonátu našel u madridské mešity videozáznam s příznáním o napojení na organizaci Al Kajdá. V předvečer parlamentních voleb se po městě začaly shromažďovat skupiny manifestujících s požadavkem „pravdy před volbami“. Větší skupina oblehla

i sídlo Lidové strany. Prostřednictvím televize se v té době přidala i opoziční PSOE (Španělská socialistická dělnická strana) a znásobila tak emoce, které vyvrcholily po celém Španělsku právě o volební neděli.

Socialisté zvítězili oproti všem předchozím odhadům včetně těch, které tvrdily, že atentáty ještě upevní Lidovou stranu v sedle, neboť boj proti terorismu byl jedním z nejdůležitějších bodů jejího programu. Zvláště po atentátech z 11. září v New Yorku, se Aznar urputně snažil o vypuštění adjektiva ze spojení „mezinárodní terorismus“, a to v rámci všech evropských jednání. Terorismus byl podle něj jen jeden. Kromě vlastního vnitropolitického boje proti ETA, bylo Španělsko po 11. září velmi úspěšné v odhalování spících teroristických buněk organizace Al Kajdá na svém území. Nejvýznamnější byla tzv. Operace Datle, při níž bylo v období 2001–2002 zatčeno 13 islamistů napojených na Bin Ládina. Nyní se začíná prokazovat souvislost mezi těmito zatčenými a autory výbuchů z 11. března.

Evropská síla Španělska, kterou Aznar léta budoval, je jako mávnutím kouzelným proutkem pryč.

V závěru svého volebního období, které mělo být zároveň jeho triumfem, byl Aznar zasažen v nejcitlivějším místě. Za své pevné spojení s USA dostal účet od svých občanů, z nichž téměř 90% bylo proti válce v Iráku. Španělé byli v této chvíli přesvědčeni, že výbuchy v Madridu jsou odplatou za angažovanost své země a volili Zapatera s požadavkem, aby je nezklamal. K tomu si už jen připomněli katastrofu Prestige a pád ukrajinského letadla v tureckém Trabzonu, které převáželo 62 španělských vojáků z Afghánistánu zpět do vlasti a zdlouhavé vyšetřování této tragédie.

Dalším důležitým faktorem je také síla španělských médií, hrajících na tu nejcitlivější strunu. Při jakémkoli neštěstí velmi dopodrobna a na mnoha stranách informují o rodinných poměrech obětí. Z toho vyplývá i povahový rys španělské společnosti, zcela jistě související i s letitou trp-

José Luis Rodríguez Zapatero, předseda španělských socialistů

kou zkušeností s terorismem. Zdánilivá netečnost a sobeckost je v takových případech ta tam a tragédie jednotlivce je tragédií všech. Obrovská solidarita se tak projevila i v souvislosti s 11. březnem.

Reakce na úvahu, proč vláda včas neinformovala veřejnost o prvních poznatcích z vyšetřování, je jednoduchá. Lidovci z hlediska všech výše uvedených důvodů velmi silně vnímali katastrofální dopad informace o možném autorství ze strany Al Kajdá a obávali se pomsty voličů. Právě z těchto důvodů si teroristé načasovali nejen samotný čin, ale i příznání k němu v předvečer voleb, a zneužili sílu emocí zmítajících Španělskem. Vyhráli tak své první volby v Evropě se všemi důsledky, které to pro její další vývoj znamená. Španělská socialistická strana se zcela jistě připojí k Francii a Německu a podpoří vznik evropské Ústavy. Evropská síla Španělska, kterou Aznar léta budoval, je jako mávnutím kouzelným proutkem pryč. Ve světle madridských událostí musí demokratický svět schopnost zločinců ovlivňovat evropskou politiku vzít v úvahu a zvážit, zda je šťastné konání voleb bezprostředně po podobně tragických událostech a v emocemi nabitě atmosféře. Teroristům nelze dát další příležitost tohoto druhu.

REGISTRAČNÍ POKLADNY BOJ SE ŠEDOU EKONOMIKOU NEVYHRAJÍ

V EU jsou registrační pokladny zavedeny pouze v Itálii a v Řecku, rozhodně tedy nejde o běžnou evropskou praxi. Zkušenosti ze Slovenska ukazují, že jejich povinné zavedení nepřineslo očekávaný efekt. Ukázalo se, že servisní technici umí pokladnu nastavit tak, aby se tržby nezaznamenaly na kontrolní pásku. Při případných kontrolách pak podnikatelé tvrdí, že rozdíl mezi hotovostí v pokladně a zaregistrovanými tržbami představuje jejich vklad před počátkem prodeje. Obdobnou zkušenost se snadným obcházením podobného nařízení již udělala i ČR v případě turbotaxametrů ve vozidlech taxislužby.

Navrhovaný vládní zákon by šlo snadno obejít, protože žádná registrační pokladna nemá tu moc, donutit zákazníka, aby si daňový doklad vyžádal a vzal. U každé pokladny by tak po celou dobu jejího provozu musel stát státní úředník, který by kontroloval, zda opravdu všech-

ny tržby registrační pokladnou procházejí. Ostatně povinnost evidovat tržby existuje již dlouho, stanovuje ji zákon o dani z příjmu. Stejně tak existuje zákonná povinnost vydat paragon, pokud o něj zákazník požádá a finanční úřad i dnes má pravomoc daňové subjekty kontrolovat. To, že tak nečiní, je věc jiná.

Zavedení registračních pokladen by si vyžádalo nemalé finanční náklady, a to jak na straně podnikatelů, tak na straně státu. Na straně státu vzrostou náklady související s nárůstem počtu úředníků. S tím jsou spojeny rostoucí náklady na mzdy, zaškolení a vybavení těchto pracovníků. Odhaduje se, že příjem plynoucí ze zlepšeného výběru daní, by přibližně pokryl náklady spojené s nárůstem státní správy. Výsledný efekt by tak byl nulový. Drobné podnikatele by mohlo povinné zavedení registračních pokladen dohnat až k ukončení jejich činnosti. Po zavedení minimální daně a zvýšení odvodů na so-

ciální a zdravotní pojištění, představují pro živnostníky registrační pokladny další hřebíček do jejich podnikatelské rakve.

Šedou ekonomiku nelze zcela vymýtit, lze ji pouze omezit. Neefektivnějším opatřením k omezení šedé ekonomiky je snižování daňového zatížení a zjednodušování daňového systému. Při nízkých daních se lidem nevyplácí vymýšlet tisíce a jeden způsobů, jak se placení daní vyhnout.

Vládou navrhovaná opatření v podobě zavedení registračních pokladen, majetkových příznání či kolkování lihovin, rozhodně nepřispějí k poklesu šedé ekonomiky. Tato opatření ve svém důsledku znamenají pouze vyšší daňovou zátěž a další bariéru soukromému podnikání. Čím vyšší jsou daně, tím konkurenceschopnější je šedá ekonomika vůči ekonomice oficiální. Vláda šedou ekonomiku neomezuje, ale naopak ji příživuje. Vláda nebojuje s šedou ekonomikou, ale s podnikateli!

HANA LÁŇOVÁ

asistentka poslance

NATURA 2000

Ministerstvo životního prostředí si za celý a jediný hlavní základ přípravy zákona známého jako NATURA 2000 vzalo článek 14 směrnice Rady Evropské unie č. 79/409. Ten říká, že členské státy mohou zavést přísnější ochranná opatření než stanoví směrnice. Proto nebyl zákon, který zavádí ptačí ochranné oblasti, v původní podobě, jak jej předložilo Poslanec sněmovně MŽP ČR, přijat. Při druhém pokusu přišlo MŽP s prakticky totožným návrhem, který PS částečně upravila do podoby přijatelnější. Avšak ještě je dále co napravovat, aby zákon příliš tvrdě nedopadal na území, kde budou ve značném rozsahu vyhlášeny ptačí oblasti, jako například v jižních Čechách.

V řadě případů jsou navrhované ochranné podmínky v rozporu s regionálními rozvojovými programy a masivní

uplatnění rozsáhlých ptačích oblastí nutně povede ke zhoršení ekonomického využití území.

Návrhy ochranných podmínek mají pro vlastníky pozemků, lesů a vodních ploch za následek diskriminující omezování vlastnických práv. Změny druhu pozemku, omezování chovu vodní drůbeže, zákaz přihnojování na chovných rybnících, zákaz manipulace s hladinou vody, časové omezování provádění pěstebních a výchovných prací v lese, časové omezení těžebních prací, vyžadování nových povolení tam, kde se má hospodařit už podle jinak schválených plánů hospodaření, které ukládají jiné zákony, a podobně.

Vlastníkům má být podle tohoto návrhu novely zákona vyplácena kompenzace za vzniklé škody při hospodaření. Nehledě na to, jak obtížné bývá vyčíslení,

prokázání a konečně vymození újmy na státu, je to jistě posun správným směrem. Chybí tomu však v předložené novele dvě věci.

S vlastníkem by měla být uzavřena smlouva. Povinná a ne jen, že orgán ochrany může, ale také nemusí, dle návrhu novely, smlouvu uzavřít.

Pokud vlastník pozemku, lesa, se cítí natolik omezován ve svých právech vlastníka, měl by mít stát povinnost, pokud o to vlastník požádá, vykoupit nabízenou nemovitost. Ať si jí chrání, když to považuje za nezbytné. Smlouvy by měl iniciovat ten, kdo chce vlastníka v něčem omezit, nikoliv vlastník, který neporušuje stávající stav.

To vše v zákonu chybí a proto jsem ho odmítl podpořit.

PAVEL EYBERT

senátor

EVA DUNDÁČKOVÁ
poslankyně

Parlament obchází strašidlo tzv. eurozatykače, který předpokládá zavedení zjednodušeného vydávání občanů podezřelých z trestné činnosti jurisdikci cizích států.

Média obviňují opoziční ODS, že se „bojí zatykače“ a spekulují, komu je to vlastně ku prospěchu. Ministr spravedlnosti licoměrně straší občany, že se stanou: „...rájem pro teroristy celého světa“.

Dosud platí praxe, že k vydávání vlastních občanů přistupují státy jen na základě dvoustranné smlouvy při dodržení principu tzv. dvojí trestnosti. To znamená, že se dva státy zavazují k vzájemnému vydávání za podmínky, že delikt pachatele je trestný v obou státech. Sledováno je i zajištění procesních práv takových osob a to zejména s přihlédnutím k faktu, že po dlouhou dobu je nutno na ně pohlížet jako na nevinné (princip presumpce neviny). Aby mohla být tato praxe změněna, muselo by dojít ke změně Ústavy České

republiky, resp. Listiny základních práv a svobod a dále trestního zákona a trestního řádu.

Takový soubor návrhů vláda předložila Sněmovně a ta odmítla hlasy opozice omezit ústavní práva občanů a vystavit je tak nejistotě, zda to, co konají, je či není trestné.

Ve hře ale zůstávají oba trestněprávní předpisy a tak se může stát, že jejich schválením bude dána možnost vydávání jednak podle evropského zatykačíchho rozkazu, jednak mezinárodnímu trestnímu soudu či tribunálu a dokonce i jen na základě vícestranných mezinárodních smluv, závazných pro Českou republiku. Přijetí „eurozatykače“ znamená rezignovat na to, do jakých podmínek vazebních a dalších občana České republiky vydáme. Má-li Velká Británie v tomto směru obavy z vydávání svých občanů do České republiky, máme my jistě důvodné obavy z vydávání našich občanů do zemí, které

by měly vstoupit do EU v nejbližších letech.

Fakticky to znamená, že by občané České republiky byli vystaveni odpovědnosti za jakési „federální trestné činy“, aniž by v EU existovalo federální zákonodárstvo. Pro zajímavost si připomeňme, že v okruhu prozatím vyjmenovaných deliktů jsou i trestné činy proti ochraně přírody. Nejde tedy výhradně a dokonce ani především o boj s teroristy. A už vůbec ne o přechovávání teroristů – cizinců.

Jde jen a jen o ochranu ze strany státu směřující k dodržování lidských práv občanů této země.

Ostatně s obdobnými pochybnostmi při přijetí „eurozatykače“ se potýkají i současné členské státy EU, z 15ti států tento režim přijalo jen 10 a to ještě s výhradami.

Problematika má řadu dalších zajímavých souvislostí v mezinárodní rovině, ve vztahu k USA apod. Ale o tom jindy. ■

aktuálně

POSLANECKÁ SNĚMOVNA

EVROPSKÝ ZATÝKACÍ ROZKAZ

MIROSLAV OUZKÝ
poslanec

S blížícími se volbami do Evropského parlamentu (EP) se množí úvahy o tom, zda bude hlas našich zástupců v této početné instituci slyšet. Stranou zůstává fakt, že poslanci netvoří v EP jednu delegaci prosazující národní zájmy, ale že jsou zařazení podle své politické orientace do jednotlivých evropských politických frakcí. Český poslanec zvolený za ODS se tak teoreticky bude vídat se svými kolegy například z ČSSD pouze na jednáních pléna, kdy mezi nimi navíc bude hradba desítek dalších poslanců z různých států i politických stran.

Práce evropských poslanců se odehrává v podstatě ve třech základních rovinách: na plénu, v jednotlivých výborech a ve zmíněných politických frakcích. Občanská demokratická strana (ODS) bude mít zřejmě nejširší pole působnosti právě

v rámci zmíněné frakce, kterou je v jejím případě Evropská lidová strana-Evropští demokraté, v současnosti nejsilnější strana na politické scéně EU. Pokud totiž dosáhne ve volbách výsledků, které předvídají poslední průzkumy veřejného mínění, vytvoří její zástupci v rámci frakce šestou až sedmou nejsilnější skupinu. A tu nebude možné přehlížet ani na jednáních pléna. Výhodou poslanců za ODS bude navíc to, že na rozdíl, třeba od polské rozhádané pravice tvoří názorově jednotné uskupení.

Vybudovat si silné postavení je však pouze cestou k tomu, aby mohli naši pravicoví zástupci v EP dělat dobře svou práci. Obecně platí, že úkolem poslance je v jakémkoliv zákonodárném sboru vytvářet rozumné právní normy. V EU pak mají poslanci, kromě tohoto obecně for-

mulovaného cíle, možnost prosazovat zájmy své země.

Já se například domnívám, že systém dotací v EU je špatný. Pokud však nebudu mít jako jedinec dostatek sil tento systém zrušit (a to jistě nebudu), věnuji veškerou energii tomu, aby se velká část dotací dostala právě do České republiky. Svou roli by pak měli čeští pravicoví poslanci v EP hrát také v procesu posilování postavení této instituce – nikoliv však vůči jednotlivým národním parlamentům, ale vůči evropské exekutivě. Bez kontrolní funkce vůči exekutivě totiž existence parlamentu v podstatě nemá smysl. Jen tak se podaří v EU vytvořit skutečnou parlamentní demokracii. ■

aktuálně

EVROPSKÁ UNIE

O SÍLE PRAVICOVÉHO POSLANCE V EU

STANISLAV BALÍK
politolog, výkonný ředitel
Centra pro studium
demokracie a kultury

SOUDOBÉ KOMUNISTICKÉ REŽIMY

JE TOMU 15 LET, CO Z POLSKA ZAZNĚL HLAS, OZNAMUJÍCÍ BLÍŽÍCÍ SE KONEC NADVLÁDY KOMUNISMU NAD ZNAČNOU ČÁSTÍ SVĚTA. V DOBĚ VRCHOLNÉHO ROZKVĚTU MARXISTICKÉ DOKTRÍNY SE K NÍ HLÁSIL NA 18 STÁTŮ (DALŠÍCH ČTYŘICET PATŘILO MEZI ZEMĚ TZV. ROZVOJOVÉHO SOCIALISMU) A ZDÁLO SE, ŽE TO NENÍ ZDALEKA KONEČNÝ POČET.

Ovšem již v krátké době byly všechny optimistické prognózy zapomenuty. Komunistický kolos na Východě, stojící na hliněných nohou, se doslova přes noc zhroutil. Z impéria, přesvědčeného o svém dějinném poslání osvobodit lidstvo z područí kapitálu, zůstaly na počátku 21. století trosky. K systému komunistické vlády se v současnosti hlásí již jen čtyři země asijské (z nichž – pravda – jedna je nejlidnatější zemí světa) a jedna americká: Čína, Laos, Severní Korea, Vietnam a Kuba. Co o nich víme? Lze je ještě vůbec označovat za komunistické?

ČÍNA – KAPITALISMUS BUDOVANÝ KOMUNISTICKOU STRANOU

V „Říši středu“ došlo před rokem ke střídání vládců, přičemž se k moci dostala tzv. čtvrtá generace komunistických vůdců v čele s šedesátiletým Chu Ťin-tchaem. Filiálně vycházejí z generace druhé – jejich vzorem je Teng Siao Pching („prostý a malý“), který vyvedl Čínu z temné noci kulturní revoluce, otevřel ji navenek a zavedl ekonomické změny, které více než zdvojnásobily roční průměrný příjem. Teng byl pravověrný komunistka (praktik, ne teoretik, který se pyšnil tím, že nepřečetl Kapital), který nechtěl opustit socialismus, ale vybudovat socialismus s čínskou tváří. Ačkoli stále není jisté, zda se na něj bude vzpomínat jako na autora čínského blahobytu (hospodářský růst za něj vylétl na úroveň 13 % a zůstal tam více než desetiletí) nebo jako na „řezníka z Tchien-an-men“ (kvůli brutálnímu potlačení studentských demonstrací v červnu 1989), jisté je, že jeho cesta hospodářské liberalizace, která není prováděna

Teng Siao Pching

uvolněním v oblasti politické, je stále oficiálním kurzem čínské politiky. Právě uskutečněné zrovnoprávnění soukromého podnikání se státním, které bylo zakotveno i do ústavy, je pouhým logickým pokračováním Tengovy cesty započaté v roce 1982. Tehdy režim oficiálně podpořil systém rodinné zodpovědnosti, díky čemuž se kolektivní hospodaření, kvůli němuž Stalin i Mao zabili miliony lidí, rozplynulo takřka přes noc. Bohatství na-

Bude tam úplné státní plánování. Základní potřeby budou na přiděl a občané v té zóně budou muset stát fronty na jídlo a další spotřební zboží.

jednou přestalo vadit. Tengův nástupce Ťiang Ce-min, stranický šéf ze Šanghaje, řídil zemi a stranu podobným způsobem jako jeho učitel a zdá se, že ve stejných stopách půjde i další generace vládců. Ačkoli se budou v duchu Tengova odkazu snažit, aby postavení komunistické strany nebylo nikdy ohroženo (a budou tedy tvr-

dě stíhat politické oponenty), se skutečným komunismem ve všech jeho aspektech má Čína společného již jen máloco.

Tuto skutečnost snad nejlépe ilustruje výrok vicepremiéra Ťien Ťi-jün z roku 1992, který zesměšnil oponenty reformy, když navrhl zřídit Zvláštní levicové zóny, jako protějšek Tengových Zvláštních hospodářských zón (Šanghaj apod.): „Vyčleňme část země, kde se bude praktikovat politika prosazovaná levicí. Nedovolíme tam např. žádné zahraniční investice a nepustíme tak žádného cizince. Obyvatelé zóny nebudou moci cestovat do zahraničí ani posílat děti na studia. Bude tam úplné státní plánování. Základní potřeby budou na přiděl a občané v té zóně budou muset stát fronty na jídlo a další spotřební zboží.“

LAOS – BUDDHISTICKÝ KOMUNISMUS

Současný generální tajemník Laoské lidové revoluční strany, nedávno osmdesátiletý generál Khamtai Siphandon, velé komunistickým armádním milicím ve chvíli převratu v roce 1975, na samotný vrchol moci se dostal v listopadu 1992. Stejně jako on, i převážná část současné laoské politické scény odvozuje stále ještě svou legitimitu z revolučních okamžiků.

Ačkoli je Laos stále ještě oficiálně komunistickou zemí, původní aktivistický étos, typický pro všechny totalitní režimy dávno vyprchal. Veřejnost již není obtěžována všudypřítomnými rudými hvězdami, srpy a kladivy, dokonce i ampliony, které ještě před pár lety vždy o sedmé hodině ráno budily spící Laos vládní propagandou, ztichly. Namísto toho se režim čím dál více snaží využít buddhismu, jakožto možného legitimizačního prostředku – památník revolučního boje je postaven ve tvaru buddhistické stupy, komunističtí vládcí se zúčastňují prastarých svátků se stejnou samozřejmostí, s jakou navštěvují stranické schůze. Křesťanství však oproti tomu na svoji svobodu v této zemi stále ještě čeká.

IVAN LANGER, LADISLAV MRKLAS

CEVRO

ČESKÁ LIBERÁLNÍ A KONZERVATIVNÍ TRADICE EXISTUJE!

**V JEDNÉ ČESKÉ POPULÁRNÍ PÍSNĚ SE ZPÍVÁ: „ZEMĚ, KTERÁ
NEMÁ SVÉ NEBE, ZTRATILA VŠECHNO I SEBE.“ MÁ TAKOVÉ
POMYSLNÉ NEBE I SOUČASNÁ ČESKÁ PRAVICE? HLÁSÍ SE KE
SVÝM IDEOVÝM A POLITICKÝM PŘEDCHŮDCŮM?**

Po roce 1989 se rozproudila debata, zda česká pravice má na co z minulosti navazovat. Mnozí přišli s názorem, že dnešní občanská pravice nemá žádné historické kořeny a nemůže se odvolávat na žádnou historickou tradici.

Opak je pravdou. Každá konzervativní politika přece vychází z historie a tradice své země a zohledňuje specifika národního vývoje. Právě díky takovému pohledu jsme se rozhodli před téměř dvěma roky na stránkách časopisu CEVRO zahájit seriál, který by mapoval jednotlivé kapitoly vývoje českých konzervativních a liberálních sil. Nyní je tento seriál u konce a bude završen vydáním publikace, která obsáhne všechny publikované příspěvky.

Naši cestu historií české pravice jsme zahájili v 19. století, kdy se rodila moderní česká politika a s ní i moderní český liberální a konzervativní politický proud. Hned na počátku naší cesty jsme narazili na velikána české politiky a „otce národa“ Františka Palackého. Byli jsme svědky sporu mezi staročechy a mladočechy i vzniku stavovských stran na přelomu století. Ten už nás pomalu přenesl do první československé republiky, kde nesocialistická agrární strana vévodila české politice a nesocialistické strany dokázaly po určitou dobu dokonce vládnout v tzv. panské koalici samy bez levice. Prvorepublikové pravici vévodí politické osobnosti, jimž jsme také věnovali zvláštní pozornost – první československý předseda vlády Karel Kramář, první československý ministr financí Alois Rašín a několi-

kanásobný předseda vlády a legendární vůdce agrárníků Antonín Švehla.

S mnichovskou tragédií přichází druhá republika a část pravice koketuje se zavedením autoritativního režimu. Krátký život druhé republiky však končí německá okupace zbytku českých zemí. V okupovaném protektorátu nemohou pravicové politické straně veřejně působit, ale velká část jejich členů se zapojuje do odboje. Velké postavy odboje se vůbec ne-rekrutovaly jen z levicového spektra, jak rádi, ale lživě, tvrdili českoslovenští komunisté. Připomeňme namátkou jen člena agrární strany Jana Opletala nebo atentátníky na německého protektora Heydricha, kteří se před odchodem do Británie také hlásili k agrárnímu politickému směru.

Česká pravice zažívala od roku 1939 temné období, které tvořila německá okupace, zákaz pravicových stran po roce 1945 a konečně únorový puč z roku 1948, který znamenal nástup komunistické totality. Zákazy, pronásledování, popravy, emigrace... To byl tehdejší osud Čechů, vyznávajících konzervativní a liberální myšlenky. Osud těchto lidí nejlépe dokládá životní příběh agrárního politika a člena londýnské exilové vlády Ladislava Feierabenda, který musel dvakrát během

jednoho desetiletí pro svou politickou činnost odejít do exilu. Ani jednou však nezůstal lhostejný k osudu své země a organizoval exilovou politiku. V prvním exilu se osvobození vlasti dočkal, podruhé již nikoli.

Čtyřicet let po Únoru pravicové myšlenky mohly být rozvíjeny jen v exilu či v podzemí. Právě v něm se zrodila další výrazná osobnost české pravice – symbol nelevicového disentu a odporu proti komunistům, Václav Benda. Osobnost tohoto politika a filosofa nás již převádí do polistopadové současnosti. A právě v ní končí naše cesta šťastnými i strastiplnými osudy české pravice. Vždyť fakt, že právě symbol domácího odboje Václav Benda se v roce 1996 mohl v senátních volbách v centru Prahy utkat s čelným zástupcem exilové opozice Pavlem Tigridem, dokazuje, že česká pravice mohla díky pádu komunismu v plné síle vstoupit zpět do české politiky.

Vrátíme-li se závěrem k části výše citované písničky a porozhlédneme-li se na širším seriálem, musíme odpovědět, že česká pravice má své nebe a je plně vynikajících politických osobností. Zkrátka a dobře – je na co, i když leckdy s odstupem třeba kriticky, navazovat.

PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH DÍLŮ SERIÁLU

- Existuje česká liberální a konzervativní tradice? (Ivan Langer, Ladislav Mrklas) – 3/2001
- Liberální a konzervativní prvky v českém národním obrození (Zdeněk Šolle) – 4/2001
- Liberalismus Františka Palackého (Jiří Kořalka) – 5/2001
- Staročechi a/versus mladočechi (Pavel Cibulka) – 1/2002
- Liberálně-konzervativní reflexe sporu o smysl českých dějin (Miloš Havelka) – 2/2002
- Josef Kaizl (Ladislav Mrklas) – 3/2002
- Doba zrodu moderního českého stranictví (Stanislav Balík) – 4/2002
- Karel Kramář, první předseda vlády ČSR (Jana Čechurová) – 1/2003
- Alois Rašín (Vladimír Hirt) – 2/2003
- Antonín Švehla (Petr Sokol) – 3/2003
- Politická pravice v Čechách a na Moravě v období první československé republiky (Ladislav Cabada) – 4/2003
- Druhá republika a česká pravice (Jan Holzer) – 5/2003
- Ladislav Feierabend (Petr Sokol) – 6/2003
- Pravice v domácím odboji (Michal Šabatka) – 7/2003
- ČSL 1945 – 48: promarněná šance (Petr Kolář) – 8/2003
- Omezená demokracie 1945 – 1948 (Petr Sokol) – 9/2003
- Komunisté vs. agrárníci (Pavel Žáček) – 1/2004
- Liberálové a konzervativci v posrpnovém disentu (Ladislav Mrklas) – 2/2004
- Exilová demokratická pravice (Ladislav Mrklas) – 3/2004

PATRICK BROWN

člen Konzervativní strany
Kanady

KANADSKÝ HLAD PO ZMĚNĚ

**KANAÐANÉ JSOU HLADOVÍ PO ZMĚNĚ A NOVĚ SJEDNOCENÁ
KONZERVATIVNÍ STRANA (CONSERVATIVE PARTY) JE
PŘIPRAVENÁ TUTO ZMĚNU USKUTEČNIT.**

Kanadští konzervativci byli po několika letech rozštěpeni do několika subjektů, což je předurčovalo k jedné volební porážce za druhou. Slabost konzervativců naopak vyhovovala levicovým liberálům, kteří pod vedením premiéra Jeana Chretiena třikrát za sebou ovládli federální parlament, a to přesto, že získali jen menšinu hlasů. Chretien loni vystřídal ve funkci kanadského premiéra jeden z jeho ministrů Paul Martin.

KONEČNĚ JEDNOTA

Konzervativní subjekty, tradiční Pokroková konzervativní strana a z ní před několika lety odštěpená Kanadská aliance, se po trnitých rozhovorech nakonec dokázali loni na podzim konečně sjednotit a vytvořit jednu sjednocenou pravickou stranu. Kanadská aliance vznikla na pacifickém pobřeží jako protiváha liberálům a quebeckým separatistům v situaci, kdy Pokroková konzervativní strana ztratila voličskou podporu na federální úrovni.

Sjednocení by mělo konzervativce vrátit na vrchol federální politiky, kam ještě v dobách, kdy existovala jednotná Pokroková konzervativní strana, nepochybně patřili.

Uplynulo jen 100 dní od chvíle, kdy se dřívější Pokroková konzervativní strana a strana Kanadská aliance sloučily a již nyní je nový subjekt připraven převzít v této severoamerické zemi vládu.

Deset let trvající vláda levicové Liberální strany, která pro Kanadu znamenala příchod korupční kultury, může být konečně nahrazena silnou, jednotnou a připravenou opoziční alternativou v podání nové Konzervativní strany.

O vedení sjednocené strany se utkali tři velmi silní kandidáti. Jako první se do souboje přihlásil bývalý oficiální vůdce parlamentní opozice Stephen Harper. Tento politik předsedal straně Kanadská aliance po dva roky. Ve federálním parla-

Belinda Stronachová

mentu zasedal v letech 1993 až 1997 a znovu již jako předseda strany od roku 2001.

Druhým kandidátem v předsednických volbách se stal dlouholetý stranický aktivista Tony Clement. Ten zasedal v parlamentu provincie Ontario v letech 1995 až 2003 a sloužil v několika provinčních vládách za premiéra Mikea Harrise. Celostátní popularitu získal, když se ve funkci provinčního ministra zdravotnictví vypořádal velmi dobře s krizí kolem nemoci SARS. V minulosti předsedal organizaci Pokrokové konzervativní strany v provincii Ontario.

Třetí kandidát byl skutečnou těžkou vahou. To beze sporu v politice je Belinda Stronachová. Tato žena je manažerkou jedné z klíčových kanadských firem MAGNA, která patří mezi největší světové společnosti vyrábějící součástky pro automobily. Jako manažerka společnosti MAGNA si Stronachová připsala velké úspěchy a firma pod jejím vedením znamenala nárůst výkonů a prosperity. Stronachová se velmi výrazně angažovala v procesu sjednocení kanadské pravice a do souboje vstoupila s celou řadou prominentních podporovatelů. Mezi nimi nechyběli bývalí provinční premiéři Bill Davis, Mike Harris, Gary Filmon nebo bývalý dlouholetý konzervativní federální premiér Brian Mulroney.

HARPER NOVÝM LÍDREM

V souboji ostříleného politika a populární Belindy z byznysu převážila politická zkušenost. Dvacátého března tohoto roku byl prvním šéfem nově sjednocené strany zvolen Sephen Harper. Jeho předsednickou legitimitu podtrhuje ještě výrazněji fakt, že byl zvolen v přímých volbách, kterých se mohlo účastnit všech 250 tisíc členů sjednocené Konzervativní strany. Harper své vítězství charakterizoval jako „začátek konce unavené liberální vlády premiérů Chretien a Martina“. Liberální premiér Paul Martin, který zabředl do roky trvajícího, ale v posledních měsících v plné síle znovu vynořeného daňového skandálu, si již není tak jistý jasnou většinou v příštích volbách. Tu přitom ještě nedávno označoval za „jasnou věc“. Jeho vláda je většinou Kanadčanů považována za nekompetentní. Kanadčané nechtějí pouze změnu, která by odstranila vládou unavené liberály, přejí si také příchod nových myšlenek a nového stylu politiky. Zdá se, že s těmito pocity občanů koresponduje právě politika nově sjednocených konzervativců. Nové straně narůstá výrazně počet členů, volební preference dlouhodobě stoupají a vůdce strany Harper se těší podpoře veřejnosti. Harperovu pozici posiluje i to, že mu podporu vyjádřili oba poražení protikandidáti Belinda Stronachová a Tony Clement.

Nová strana získala nejenom podporu, kterou měly dvě spojené strany, ale podařilo se jí rozšířit svou voličskou základnu i na nové voliče. Podařilo se jí získat také pozici v provinciích, které nepatřily mezi konzervativní bašty – v Atlantickém regionu, v Quebecu, Ontariu a dalších západních provinciích.

Budoucnost Konzervativní strany se nyní jeví ve velmi světlých barvách. Strana již nominovala většinu ze svých kandidátů v 308 jednomandátových obvodech. Nyní musí tyto kandidáty přesvědčit voliče, že kanadští konzervativci jsou nejenom kvalitní opozicí, ale že dokáží převzít i vládní odpovědnost.

Očekává se, že premiér Martin vyhlásí volby v nejbližších týdnech. Konzervativci mají velkou šanci v nich uspět. ■

PETR ŽANTOVSKÝ

Vysoká škola

J.A.Komenského

TELEVIZNÍ DAŇ A DIGITÁLNÍ PERSPEKTIVY

V průběhu projednávání výše poplatků za tzv. média veřejné služby (ČT a ČRo) se objevila nečekaná myšlenka přímé televizní daně. Na rozdíl od poplatků, které jsou daní nepřímou, by televizní daň zasáhla populaci plošně a její vymahatelnost by byla o řád vyšší než u vágního vymezení poplatků. Z toho také vzešel návrh ODS na zavedení televizní daně, jako možnosti zajistit České televizi stabilní rozpočtové klima.

Televizní daň vyvolává několik otázek. První je jasná: proč účelovou daň navrhuje právě ODS, jinak typický pravicový přívrženec co nejmenšího daňového zatížení? Někteří poslanci to zdůvodnili tím, že – lapidárně řečeno – je lepší jedna účelová daň, než velký nepořádek v hospodaření s televizními miliardami. Tato argumentace má dvě úskalí. Televizní daň neskýtá automatickou záruku, že s jejím zavedením vznikne v ČT pořádek. A za druhé: je to pořád jen účelová daň. Příště přijdou lobbisté, že je třeba zavést daň na dětská nemocniční lůžka. Bude to ODS, kdo proti takovému legislativnímu voluntarismu nepopulárně zakročí? Po epizodě s televizní daní to z jejich úst nebude znít moc věrohodně.

Televizní daň má ale ještě jeden, vzdálenější, a proto méně viditelný, ale neméně fatální důsledek. Chylíme se do éry digitalizace terestrického (pozemního) rozhlasového a televizního vysílání. Představíte-li si běžný analogový TV signál jako jednosměrnou okresní silnici, pak digitální vysílání je obousměrnou dálnicí o mnoha jízdnicích pružích tam i zpět. Digitálně můžete vysílat rozhlas, televizi, můžete tu interaktivně používat internet, ale kapacita oné víceproudovosti zvládne i řadu dalších služeb, které je možné poskytovat na dálku a elektronicky (e-business je jen nejmenším příkladem). Z toho je patrné, že provozování digitálních systémů (tzv. multiplexů) bude velmi výnosným

podnikáním. Proto lze očekávat značnou melu okolo přidělování digitálních licencí, ať už je bude udílet stávající Rada pro rozhlasové a TV vysílání (RRTV), Český telekomunikační úřad (ČTÚ), Ministerstvo informatiky (MI ČR) nebo vláda.

Stávající návrh tzv. digitálního zákona z dílny MI ČR zatím počítá s volnou soutěží při udělování licencí. Neobsahuje myšlenku zákonného nároku na digitální multiplex pro kohokoli, například Českou televizi. Ale vraťme se na chvíli právě k ní.

Kdyby prošel v nějaké podobě návrh na zavedení televizní daně, znamenalo by to změnu statutu ČT. Už by nešlo o nějakou nedostatečně definovanou, jakoby ve vzduchu visící a kontrole se vymykající pětimiliardovou instituci. Byla by to televize se vším všudy státní, protože její financování by probíhalo přímo ze zdrojů státního rozpočtu. Tedy by se musela změnit volba vedení ČT, svůj význam by zcela pozbyla Rada ČT jako sbor občanských zástupců – diletantů, kteří mají dohlížet přeneseně na plnění veřejné služby ČT (de facto jen schvalovat rozpočet a volit ředitele, což si Rada ČT vykládá zpravidla ve smyslu „alternativně ředit ČT a jejího ředitele“). Dosavadní nedostatečné mechanismy vnitřní kontroly hospodaření dozorčí radou by nahradila plně gesce Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ), který by se k ČT choval jako k jakékoli jiné příspěvkové organizaci, třeba Správě Pražského hradu. Mnoho ze stávajících nepořádků, daných nedostatkem v systému řízení a organizace ČT, by samovolně zaniklo se vznikem pevnějších struktur a jasnějších kompetencí uvnitř ČT.

Jenže jsou tu opět nejméně dvě „jenže“. Zestátnění ČT formou převodu pod státní rozpočet musí mít široký politický souhlas, protože důsledkem takového kroku je vynětí ČT z přímého vlivu Parlamentu a politických stran. ČT by zís-

kala zcela nečekanou míru nezávislosti, po níž tolik touží, ale za cenu opatření značně neliberálního, totiž zestátnění veřejného majetku. Názory na to, zda morální rizika tohoto nesystémového opatření jsou větší, či menší, než provozní výhody, které v důsledku přinese, se mohou různit. Tak jako tak by šlo o jasné opatření s jasným výsledkem, a to je vždy lepší než nějaké opatření s nulovým rizikem, ale též nulovým efektem.

Druhé „jenže“ najdeme, když se vrátíme o krok zpět, k úvaze o digitalizaci. Pokud by totiž stát přímo vlastnil Českou televizi, mohl by využívat všech kapacit, které nabízí, ale měl by k ní i odpovědnost. Příkladně by bylo logické, aby pro ČT zajistil zákonem nárok na provoz jednoho z digitálních multiplexů. To by přineslo výhody ekonomické – provozem komerčních činností na multiplexu by se posílilo samofinancování ČT, i správní – multiplex by mohl sloužit jako hlavní informační řečiště pro záchranný systém, informační potřeby armády, dílem i policie atd, což jsou činnosti, které stát zajišťovat musí, a touto cestou by se mu zajišťovaly snadněji. Jenže to dále znamená další deliberalizaci společenského prostředí. Nárokový digitální multiplex pro státní televizi zamíchá kartami politickými (strany, zejména vládní, se budou chtít v tomto systému nějak natrvalo „zaháčkovat“), tak podnikatelskými. Představte si ty tlaky, které vyvolají privátní zájemci o multiplex - už proto, že částečné odkrojení digitálního krajíce ve prospěch státu ovlivňuje (a tvrdím, že spíše snižuje) tržní cenu všech ostatních soust.

Rozhodování o televizní dani tak není snadné ani jednobarevné. Nevím, zda poslanci, kteří televizní daň pustili do hry, to všechno domysleli, ale to nic nemění na faktu, že jde o vážné věcné argumenty, bez jejichž znalosti nelze odpovědně rozhodnout. ■

PETRA VIKTOROVÁ
analytička CEVRO

ČESKÁ PROTIDROGOVÁ POLITIKA – JE DŮVOD K REVIZI?

Mezinárodní konferenci s názvem „Česká protidrogová politika – je důvod k revizi?“ uspořádalo CEVRO – Liberálně-konzervativní akademie pod záštitou místopředsedy PS Ivana Langeru v budově Poslanecké sněmovny 20. dubna.

Konference si kladla za cíl zodpovědět otázku z titulu v situaci, kdy KDU-ČSL přišla s návrhem revize české protidrogové politiky. Vláda v reakci na lidovecký návrh utvořila komisi, která se má zabývat případnou revizí naší protidrogové politiky. Zastánci tohoto řešení se z konference bohužel omluvili.

Organizátoři konference pozvali bez nad sázky každého, kdo má k drogové problematice, co říct. Úmyslně neměly v konferenčním sále zaznít pouze proslovy politiků, důraz byl kladen i na vystoupení zástupců odborné obce. To se odrazilo ve velmi reprezentativním souhru přednášejících. České politiky a odborníky navíc doplnilo také několik specialistů na drogovou oblast ze zahraničí, kteří zastupovali evropské i globální instituce koordinující boj s drogami na národní úrovni.

Úvodní část konference měla shrnout pohled politický. Uvedl ji Danilo Ballota z Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogové závislosti. Následně se u řečnického pultu vystřídal několik členů politiků, kteří se drogovým problémem zabývají z různých úhlů pohledu. Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ČR Petra Buzková, místopředseda PS Ivan Langer i místopředseda vlády ČR Petr Mareš se shodli, že současná podoba

Danilo Ballota, Evropské monitorovacího centra pro drogy a drogové závislosti

protidrogové politiky je dostačující a místo její zásadní revize je nutné postupně zdokonalovat jednotlivé její komponenty. Krajský pohled na drogovou problematiku představil Petr Bendl, hejtman Středočeského kraje, který na boj s tímto patologickým jevem vynakládá jedny z největších prostředků. Problém na úrovni měst a obcí analyzoval primátor hlavního města Prahy Pavel Bém.

Druhá část konference se zaměřila na drogy z pohledu epidemiologů a poskytovatelů služeb. I tento blok otevřel odborník ze zahraničí – Alexis Goosdeel z Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogové závislosti. Následovali příspěvky českých odborníků. Jako první se představil Ladislav Csémy, který je předsedou Poradního výboru pro sběr dat o drogách Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Po něm svá vystoupení přednesli vedoucí Národního moni-

torovacího střediska pro drogy a drogové závislosti Viktor Mravčík, předseda Společnosti pro návykové nemoci České lékařské společnosti Petr Popov, předseda A. N. O. (Asociace nestátních organizací zabývajících se prevencí a léčbou drogových závislostí) Jiří Richter a Oldřich Haichman, ředitel Diecézní charity Brno a místopředseda občanského sdružení Podané ruce.

Odpolední část celodenní konference, kterou navštívily téměř dvě stovky posluchačů i zástupci řady médií, obstaral blok věnovaný legislativnímu a trestně právnímu pohledu.

Tematický celek otevřel svým vystoupením profesor Lékařské univerzity ve Vídni Rainer Schmidt, který v Praze zastupoval Mezinárodní výbor pro kontrolu narkotik OSN, jehož je členem. Pohled zástupce represivní složky představil účastníkům ředitel Národní protidrogové centrály Policie ČR Jiří Komorous. Komplexní pohled na drogovou problematiku doplnila vystoupení prvního náměstka generální ředitelky Vězeňské služby ČR PaedDr. Bohuslava Burkiewicze, ředitele odboru boje proti podlouductví Generálního ředitelství cel Bohumíra Marka a soudce Nejvyššího soudu ČR Pavla Šámala, který zároveň vede odbornou skupinu pro rekodifikaci trestního zákona na ministerstvu spravedlnosti ČR.

Úspěšnou konferenci zakončil diskusní blok. Všechny příspěvky najdete ve sborníku z konference, který do tisku v krátké době připraví CEVRO. ■

JAKUB SCHMITZ
tajemník CEVRO

KŘESŤANSKÉ HODNOTY A LIBERÁLNĚ-KONZERVATIVNÍ POLITIKA

Diskusní fórum Modrý pták pokračovalo 15. dubna debatou o vztahu křesťanství a pravicové politiky. Hosty večera byli bývalý poslanec Marek Benda a ekonom a politolog Marek Loužek, jinak též analytik Centra pro ekonomiku a politiku.

Marek Benda ve svém úvodním příspěvku nejprve připomněl „mírovou smlouvu mezi konzervativci a liberály“, která dnes charakterizuje českou pravicovou politiku. Je to smlouva postavená na přesvědčení, že spory o některé hodnotové otázky musejí ustoupit do pozadí v době, kdy se vede zásadní boj o svobodu a osobní odpovědnost.

Dále hovořil o dvojí odpovědnosti, kterou křesťanství do Evropy přineslo. První je odpovědnost vertikální, tedy odpovědnost vůči Bohu, který je promítnutím hodnot ve společnosti. Z ní vyplývá jistá hierarchie hodnot, v níž na prvním místě stojí lidský život a lidská svoboda. Dále z této odpovědnosti vyplývá sounáležitost s minulými i budoucími generacemi, jež omezuje jednání akcentující okamžitý užitek za cenu popření minulosti či zatěžování budoucnosti. Jako typický příklad takového nezodpovědného jednání pak Marek Benda uvedl chování sociálnědemokratických vlád. Horizontální, tedy lidská odpovědnost vyplývá z Kristovy oběti za každého člověka. Tato odpovědnost dala vzniknout specificky křesťanskému pojetí lidských práv, založených na hodnotě každého individua, které se mimo jiné odrazilo v demokratickém uspořádání, kde „názor profesora má stejnou váhu jako názor kopáče“.

Představa dědičného hříchu, kterým jsou stíženi všichni lidé bez rozdílu, pak stojí proti všem utopiím, které chtějí člověka vylepšovat politickými prostředky. Na závěr pak upozornil na deformaci ideálu lidských práv, ke které došlo rozšiřováním katalogu na sociální práva. Tedy tím, že od práv se přešlo k nárokům, jakými jsou bezplatné školství, zdravotnictví apod.

Marek Loužek se poté zamyslel nad tím, zda politika může být křesťanská. Připomněl teorii Maxe Webera o etice smýšlení a etice odpovědnosti a jejich rozporu. Zatímco první z nich velí konat

Marek Benda připomněl „mírovou smlouvu mezi konzervativci a liberály“, která dnes charakterizuje českou pravicovou politiku. Je to smlouva postavená na přesvědčení, že spory o některé hodnotové otázky musejí ustoupit do pozadí v době, kdy se vede zásadní boj o svobodu a osobní odpovědnost.

dobro, pak druhá z nich volí mezi větším a menším zle. A právě druhá je vlastní politice. Došel k tomu, že „kdo hledá spásu, ať ji nehledá v politice“. Proto Marek Loužek pochybuje o tom, že by mohla existovat nějaká „křesťanská politika“. Dále hovořil o tzv. křesťanských stranách. Ty se však podle jeho názoru neliší od ostatních liberálních nebo konzervativních stran. V této souvislosti jmenoval některé strany, jejichž název obsahuje slovo

„křesťanský“ (německá CDU/CSU nebo strany v Beneluxu) a naopak jiné, které zastupují nábožensky orientované voliče a přitom se jmenují úplně jinak (např. američtí republikáni). Tuto pasáž zakončil slovy, že „kvůli tématům, jako jdou oproti, není třeba zakládat politickou stranu“. Třetí část byla věnována křesťanství jako politickému programu. Marek Loužek připomněl papežské encykliky, katolickou sociální nauku a jejich přílišnou obecnost, ze které se politický program vyvodit nedá. Také připomněl pastýřský list „Pokoj a dobro“, který byl příkladem nevhodného angažmá církve v politice. Připomněl, že „síla církve spočívá v její barevnosti a pluralitě, nikoli šedivosti a uniformitě.“ Na závěr hovořil o církvi jako zájmové skupině. Tato situace podle něj nastává vždy, když církev ovlivňuje své vlastní právní postavení, majetek apod. Tehdy se chovají jako lobbisté a není na místě s nimi zacházet jako s jakoukoli jinou podobnou organizací. Vyslovil se také pro pluralistický model soužití státu a církví, model, kde církev soutěží o vliv s ostatními společenskými skupinami.

V následné živé diskusi se hovořilo o otázkách povinné náboženské či etické výchovy ve školách, o příčinách nízké religiozity českých zemí, o dobrovolné a vynucené solidaritě, roli náboženských charitativních organizací, vlivu náboženství na etiku ve zdravotnictví a sociálních službách, názorech katolické církve na kapitalismus a řadě dalších zajímavých témat. ■

CEVRO a ODS Praha 5
si Vás dovolují pozvat na pravidelná setkání

Diskusního fóra Modrý pták 2004,

která se konají vždy **třetí čtvrtek v měsíci od 18.00 hodin** v klubu Modrý pták, oblastní kanceláři ODS Praha 5, **Janáčkovo nábřeží 11** (roh s ul. Lesnickou), **Praha**.

Diskusní témata >

**20. května
17. června**

**Ekonomická bilance našeho vstupu do EU
Liberální nebo konzervativní? Liberálně-konzervativní!**

PETR SOKOL

šéfredaktor

SOCIÁLNÍ STÁT – SEN ČI NOČNÍ MŮRA?

Konferenci o sociálním státu uspořádala Liberálně-konzervativní akademie CEVRO ve spolupráci s Nadací Konrada Adenauera a Vysokou školou Jana Amose. Konference s názvem „Sociální stát – sen či noční můra?“ se uskutečnila 22. dubna 2004 v Grégrově sále Obecního domu v Praze. Internetovým mediálním partnerem konference byl server Česká média.

K tématu, které je zvlášť posledních šest let, v České republice velmi aktuální předneslo své příspěvky několik špičkových českých odborníků. Smyslem akce bylo rozpoutat zasvěcenou společenskou diskusi o zkušenostech s politikou sociálně-demokratických vlád, jejich perspektivou a tendencemi v souvislosti se vstupem ČR do EU. Konference byla rozčleněna do tří tematických bloků. Ještě před nimi pozdravil předseda správní rady CEVRO

Ivan Langer, rektor Vysoké školy J. A. Komenského Luboš Chaloupka a reprezentantka Nadace Konrada Adenauera Irena Homolová.

V ekonomickém bloku, který nesl podtitul „Sociální stát jako hospodářská past“ vystoupili děkan Národohospodářské fakulty a prezident Liberálního institutu Jiří Schwarz a ekonomický analytik společnosti PPF Pavel Kohout. Tento

blok se nesl ve znamení výroku J. Schwarze, že stát se v sociálním státě snaží pomáhat všem, čímž ale ve výsledku vlastně efektivně nepomáhá nikomu. Skutečně sociální je podle něho pouze tržní systém.

Druhou část konference tvořil politologický blok s podtitulem „Sociální stát a mýtus politické svobody“. V jeho rámci své příspěvky přednesli politolog Jan Holzer z Fakulty sociálních studií na Masarykově univerzitě a Jan Outlý z Vysoké školy J. A. Komenského.

Závěr podnětné konference obstaral mediální blok, který pořadatelé pojmenovali „Sociální stát a ochočená média“. K mediální oblasti se vyjádřili Petr Žantovský z Institutu mediální komunikace na Vysoké škole J. A. Komenského a Peter Duhan z českého rozhlasu 6.

Příspěvky z konference budou publikovány formou sborníku CEVRO. ■

BŘEZNOVÁ A DUBNOVÁ AKADEMIE

Posluchači Liberálně-konzervativní akademie absolvovali v březnu a dubnu další náročné přednáškové bloky.

Ekonomické přednášky měl v obou případech ředitel Centra pro ekonomiku a politiku Petr Mach. První se týkala platební bilance a měnového kursu, druhá byla věnována centrální bance a její roli v ekonomice státu.

Komunikace a veřejná prezentace pokračovala dvěma dosti odlišnými lekcemi. První, vedená psycholožkou Milenou Blahákovou, posluchače seznamovala s dovednostmi v souvislosti s prezentací sporných témat, reakcí na problematické otázky a mimořádné situace, moderováním a jinými konkrétními situacemi. Novinář a bývalý tiskový mluvčí prezidenta Klause Tomáš Klvaňa pak v dubnu hovořil především o vztahu politiků a médií,

včetně zcela konkrétních rad, co novináři mají a naopak nemají rádi, jak si získat jejich přízeň a jak reagovat v krizových situacích.

Právní přednášky se dotkly dvou zcela odlišných odvětví. Docent Richard Král z pražské Právnícké fakulty posluchače seznámil s principy a procedurami přijímání evropského práva. V dubnové lekci právní expert Parlamentního institutu Petr Kolář hovořil o české veřejné správě, zejména pak jejích samosprávných složkách.

Kurs mezinárodních vztahů pokračoval přednáškami odborného garanta, ředitele hamburského Mezinárodního institutu pro politiku a hospodářství Petra Robejška. Ten hovořil o roli národních států v mezinárodní politice, prosazování národních zájmů a mezinárodně-politic-

kých perspektivách ČR.

V kursu politologie se vystřídali docent Miroslav Novák z pražské Fakulty sociálních věd a ředitel CEVRO Ladislav Mrklas. První z nich seznámil posluchače s problematikou stranických systémů a jejich fungováním ve vztahu k vládnutí, druhý s typy zájmových skupin a modely reprezentace zájmů v demokratických politických systémech.

V neděli 18. dubna pokračoval kurs komunikace rozšířenou lekcí, při které si zájemci z řad posluchačů vyzkoušeli své prezentační dovednosti v praxi, před kamerou a svými kolegy. Rozšířeného kursu, vedeného psychologem Jiřím Frgalem a jeho kolegyní z Agentury Spektrum Hanou Svobodovou, se zúčastnily více než dvě desítky posluchačů.

LADISLAV MRKLAS

politolog, ředitel CEVRO

JAKUB SCHMITZ
tajemník CEVRO

DISKUSNÍ FÓRUM MODRÝ DŮM ODSTARTOVALO

Ve středu 14. dubna odstartovalo další pravidelné diskusní fórum, tentokrát v Ostravě ve spolupráci s moravskoslezskou ODS.

Spolu s první diskusí na téma „Bruselské právní mýty a realita“ proběhly na dvou ostravských školách ještě další dvě akce. Na VOŠ obchodně-právní diskutovali místopředseda Poslanecké sněmovny Ivan Langer a čelný kandidát ODS pro volby do Evropského parlamentu Ivan Knížátko se studenty o evropském právu, jeho struktuře, způsobu přijímání a slabínách. Ve stejném čase proběhl na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity seminář „Evropský parlament a české politické strany“, na kterém vystoupili právní expert Parlamentního institutu Petr Kolář s přednáškou o roli a pravomocích EP a Ladislav Mrklas s přednáškou o evropských a českých politických stranách.

Večer se pak konala veřejná debata v novém sídle moravskoslezské ODS, které se zúčastnili Ivan Langer, Ivan Knížátko a Petr Kolář. Nejprve promluvil Ivan Langer, který nastínil několik mýtů spojených s evropskou integrací a speciálně s evropským právem. Mezi ně patří zejména přesvědčení, že všechno a všichni musejí být regulováni nějakým zákonem. Další mýtus říká, že právo má pouze technicistní povahu, že není odrazem ideologie. Proti tomu Ivan Langer postavil přesvědčení, že prostřednictvím práva uskutečňují politické strany své představy, a proto je právo nutně silně ideologicky ovlivněné. Závažným mýtem je i předsta-

va, že evropské právo je demokratičtější, protože se na jeho přijetí podílí více zemí. Stačí se však podívat na samotný systém přípravy a přijímání komunitárních předpisů, aby člověk zjistil, že tento proces postrádá téměř všechny demokratické atributy. Zejména je zde setřen princip dělby moci, neboť Evropská komise i Rada ministrů v sobě soustřeďují zároveň výkonou a zákonodárnou pravomoc. Klíčová je především nedostatečná kontrola evropské normotvorby. Mýtem je ovšem i to, že kontrolu může vykonávat Evropský parlament. Ten jednak nemá pravomoci, jednak je to sporné vzhledem k podílu poslanců z jednotlivých zemí. Další mýty se pak týkají kvality evropského práva, údajně menší zkorumpovanosti evropských úředníků, sjednocování práva jako cestě k nižším nákladům. Poslední mýtus se týkal domnělého společného právního základu, z něhož logicky vzejde sjednocený evropský právní systém.

Petr Kolář rozebral základní strukturu evropského práva, jeho tvorbu a srovnal jej s právem národním a mezinárodním. Připomněl tři poněkud problematické principy tohoto právního systému: 1) bezprostřední účinek, 2) aplikační přednost před národními normami, 3) vynutitelnost. Dále poukázal na problémy, které přinese publikace 80.000 stran evropských norem v českých sbírkách právních předpisů. Petr Kolář se také zastavil u statistik legislativního procesu. Zejména zmínil podíl tzv. evropských návrhů, které tvoří téměř tři pětiny všech předloh, jimiž se v tomto volebním období zabývá-

la Poslanecká sněmovna (v minulém volebním období to byly cca dvě pětiny). Je zcela logické, že vláda pod tzv. evropskými návrhy ráda schová řadu svých vlastních výmyslů. Jako příklad Petr Kolář jmenoval zákon o veřejném ochránci práv (ombudsmanovi). Další poznámka mířila k nízké kvalitě vládních předloh, které jsou často nedostatečně kompatibilní, což přináší nutnost zákony znovu a znovu novelizovat – viz zákon o zadávání veřejných zakázek.

Ivanu Knížátkovi připadla zajímavá role glosátora obou předeslých vystoupení. K vystoupení Ivana Langer především připojoval komentáře, směřující k možnostem budoucích českých europoslanců dané problémy ovlivňovat. K osmi mýtům pak přidal devátý – mýtus tzv. subsidiarity. Na její margo poznamenal, že „to, co Brusel jednou získá, již nikdy nevydá“. Dotkl se také otázky sjednocování daňových a sociálních systémů, které v žádném případě není v zájmu ČR. Ta naopak může těžit z nižšího daňového zatížení, pochopitelně jen tehdy, pokud daňové zatížení opravdu nižší bude, čemuž se současný stav značně vzdaluje.

Následná diskuse se dotkla především možností ČR jak ovlivnit negativní trendy, postupu budoucích českých poslanců EP a řady konkrétních nesmyslů v euro-normách (koordinátor bezpečnosti práce ve stavebnictví, povinných místností pro kojící matky na staveništích apod.).

CEVRO a Regionální sdružení ODS Moravskoslezský kraj
si Vás dovoluují pozvat na pravidelná setkání

Diskusního fóra Modrý dům 2004,

která se konají vždy **druhou středu v měsíci od 18.00 hodin**
v Modrém domě, regionální kanceláři ODS Moravskoslezského kraje,
Sokolská 8, Ostrava.

Diskusní témata >

**12. května
9. června**

**Ekonomická bilance našeho vstupu do EU
EURO – ano, ne; kdy?**

KŘÍŽOVKA

Autorem výroku v křížovce je francouzský liberální ekonom a politik Frédéric Bastiat (1801–1850).

Tam, kde zboží ... viz tajenka.				PREZENT	VODNÍ STAVBY (ZKRATKA)	PRVNÍ LATINSKÝ PŘEKLAD BIBLIE	ZÁLOŽNÍK V KOPANÉ		MOUČKA Z KURKUMY	OTEC (KNIŽNĚ)	KONEC TAJENKY	ÚSKOK	JMÉNO FENY
POMŮCKY: ADAT, EEL, IMÁDÍ, ODR, RIN	MISTR MEČE	CHILSKÁ POUŠŤ	ARZE ZAČÁTEK TAJENKY					STÁDO KONÍ (NÁREČNĚ)					
KARETNÍ HRA								ŠOK POMOCNÍK FARÁŘE					
LATINSKY "ČERNÝ"					SEVERSKÝ MORSKÝ PTÁK JEDNÁNÍ					ESTONEC (ŘÍDCE) A TAK DÁLE (ZKRATKA)			
NA TOM MÍSTĚ				DRUHÉ JM. EDISONA JAPONSKÁ MĚN. JEDN.					SPISY ŘEKA USA (STÁT INDIANA)				
	ČÁST CHLEBA POTOM						MUŽSKÉ JMÉNO STŘED TAJENKY					SEDMÁ VELMOC	STARO-PERUÁNEC
TRÁVNÍK						PÁTRATI SPOJKA							
ZÁVĚR MODLITBY					ZN. BENZIN. PUMP JAPONSKÁ POTÁPEČKA					SKUTEK POLE LEŽÍCÍ LADEM			
MYS				SARMAT ZNAČKA ŽEHLÍČEK					PUKAVÝ PLOD NÁZEV ZN. DRASLÍKU				
	TELE- GRAFICKÁ TEČKA	OPASEK KOKR- ŠPANĚL						VODNÍ PTÁK PŘECHOD PŘES ŘEKU					
ZBABĚLEC					PLATIDLO JEMENU PATRO VE STODOLE							KRTEK (KNIŽNĚ)	BEDUÍNSKÝ PLÁŠT
DÁMSKÝ KĎOBUK					SÁZKOVÁ OTÁZKA SPZ ROKYCAN				ČÁST VOZÍČKU CHEM. ZN. TELURU				
ŽLUTO- HNĚDÉ BARVIVO				VODNÍ BYLINA SLOUP ZARAŽENÝ DO ZEMĚ						RODOVÝ ZNAK OBRÁCENĚ			
VLAJKA							SÍTĚ K LAPÁNÍ PTÁKŮ						
	ZNAČKA AVIVÁŽ- NIHO PROSTR.	NEBO VYHYNULÝ PTÁK							SETINA HEKTARU			CHAČATUR- JANOVO JMÉNO	PLEMENO
MODLA									RODNÉ JMÉNO HERCE SHARIFA				
NÁŠ PZO									PLYNNÉ SKUPEN- STVÍ VODY				
ISLÁMSKÉ RODOVÉ TRADICE									DRUH AFRICKÉ ANTILOPY				
SETNINA									LALOŠKA				

Tajenka z minulého čísla: Kdo není schopen svým občanům sloužit, ten se jim snaží vládnout.

PETR SOKOL

politolog

VÝKONNÁ RADA O VLÁDĚ A PERSSONOVÍ

Výkonná rada ODS 5. dubna konstatovala ve svém usnesení, že premiér Špidla a vláda ČR selhává při řešení klíčových problémů této země. Počet nezaměstnaných v březnu dosáhl rekordu 10,9 % a nezaměstnanost v některých okresech je vyšší, než byla v době ekonomické krize přelomu 20. a 30. let minulého století.

Výkonná rada zároveň odsoudila výroky dvou sociálně demokratických evropských politiků – kancléře Schrödera a premiéra Perssona – že míra přímého zdanění v nových členských zemích EU je příliš nízká a že takové země mohou být v budoucnu kráceny na finanční pomoci z Evropské unie. ODS vždy tvrdila, že snaha o tzv. harmonizaci přímých daní je skrytou snahou evropské levice o jejich zvyšování. Nyní se jasně ukazuje, že to byla pravda. Kancléř Schröder a premiér Persson tímto krokem připravují koncept trvale udržitelné zaostalosti pro nové členské státy.

Za neuvěřitelnou reakci Výkonná rada ODS považuje následný výrok premiéra Špidly, že České republiky se to nedotýká, neboť míra zdanění je u nás už stejně vysoká jako v EU. To dokazuje, že tato vláda už dávno rezignovala na provádění jakékoliv rozumné a autonomní daňové politiky (ač tato je stále v kompetenci národních vlád), jako jednoho z hlavních nástrojů hospodářského růstu.

SCHVÁLEN VOLEBNÍ PROGRAM

Výkonná rada na svém zasedání také schválila volební program ODS pro volby do Evropského parlamentu s názvem „Stejně šance pro všechny“. Rada uvítala změnu stanov frakce EPP-ED přijatou dne 31. března 2004, která umožní zapojení evropských poslanců ODS do této frakce.

Výkonná rada v neposlední řadě vyjádřila znepokojení nad zneužíváním institutu vazby k politickému boji mezi vládou a opozicí. Politizace trestního řízení započatá akcí „Čisté ruce“ je nepřijatelná a všichni, kteří se na tomto zneužívání pravomocí podílejí, budou dříve nebo později hnáni k odpovědnosti. ODS hájí princip „padni komu padni“, ale zároveň trvá na korektním zákonném a politicky nemotivovaném postupu policistů i státních zástupců. Výroky nejvyšší státní zá-

stupkyně M. Benešové, ve kterých označila starosty a primátory za „gubernátory propojené s podnikatelským prostředím“, považuje ODS za skandální a poškozující nejen principy demokracie, ale i čest a dobrou pověst více než 6300 starostů a primátorů v ČR.

PRVNÍ KANDIDÁTI DO SENÁTU

Výkonná rada ODS schválila první kandidáty strany do Senátu pro volby letos na podzim. V Libereckém volebním obvodu bude post obhajovat místopředseda Senátu Přemysl Sobotka a v jičínském obvodu předseda senátního klubu Jiří Liška. V Pardubicích se bude o senátorské křeslo ucházet primátor města Jiří Střítecký. V senátním obvodu Blansko Vlastimil Sehnal a v obvodu Brno-venkov dosavadní senátor a stínový ministr zdravotnictví Tomáš Julínek. Potřetí se pokusí olomoucké senátní křeslo vybojovat předekán Lékařské fakulty Univerzity Palackého Jan Hálek. V Bruntále ODS nominovala automobilového závodníka a podnikatele Jiřího Žáka a v Novém Jičíně místostarostu Kopřivnice Milana Bureše. V ostravském obvodu č. 70, kde dosud „senátoruje“ předseda ODS Mirek Topolánek se křeslo pro občanské demokraty pokusí udržet zubní lékařka a členka Městského zastupitelstva Hana Heráková. Ve volebním obvodu č. 73 se sídlem ve Frýdku-Místku bude kandidovat ředitel základní školy v Trinci Ivo Klen, v Kroměříži pedagog Zdeněk Janalík a v Hodoníně lékařka Alena Venhodová.

HOSPODAŘENÍ ODS 2003

Občanská demokratická strana 30. března 2004 v souladu se zákonem o politických stranách a hnutích odevzdala do Poslanecké sněmovny Výroční finanční zprávu za rok 2003. Součástí zprávy pro Sněmovnu je Zpráva auditora o auditu účetní závěrky provedeném firmou HZ Praha spol. s r.o. Podle výroku auditora účetní závěrka zobrazuje věrně ve všech významných ohledech aktiva, závazky, vlastní jmění a finanční situaci Občanské demokratické strany k 31.12. 2003 a výsledek jejího hospodaření za rok 2003 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy České republiky.

Výnosy ODS za minulý rok byly 181.457 tis. Kč, z toho státní příspěvek na činnost činil 139.050 tis. Kč. Od 923 dárců

obdržela ODS peněžní dary v celkové výši 16.337 tis. Kč, z toho od 18 dárců částky ve výši nad 50 tis. Kč. Tyto dary byly ODS poukázány formou 20 darovacích poukázek.

Náklady ODS byly 89.887 tis. Kč. Z toho provozní výdaje tvořily 43.382 tis. Kč, personální výdaje 36.616 tis. Kč, výdaje na volby 2.611 tis. Kč a ostatní věcné výdaje 7.278 tis. Kč. V celkové pořizovací hodnotě 128.584 tis. Kč ODS pořídila bez úvěrového zatížení nemovitosti v Praze, Českých Budějovicích, Plzni, Ústí nad Labem a Ostravě. Svýmjkou nemovitosti v Praze bylo vlastnické právo uvedených nemovitostí k 31. 12. 2003 zapsáno do listů vlastnictví na příslušných katastrech nemovitostí.

Výsledkem hospodaření ODS v roce 2003 po zdanění byl zisk ve výši 88.936 tis. Kč. Zůstatek finančních prostředků k 31. 12. 2003 včetně zůstatku z roku 2002 byl uložen na bankovních účtech a v pokladnách a v cenných papírech.

Zpráva je veřejná a v souladu se zákonem je všem občanům ve Sněmovně přístupná.

DO EVROPSKÝCH VOLEB 31 STRAN

Vedle pěti stran zastoupených v Poslanecké sněmovně postavilo svoji kandidátku pro volby do Evropského parlamentu i dalších 26 subjektů. ODS v čele s lídrem listiny Janem Zahradilem zatím vede ve všech výzkumech voličských preferencí. Unie svobody-Demokratická unie potvrdila svůj odchod k liberální orientaci a kandiduje v koalici Unie liberálních demokratů. Společnou kandidátku s tímto názvem Unie liberálních demokratů sestavily US-DEU, Občanská demokratická aliance, Cesta změny a Liberální reformní strana (LiRA). Společnou kandidátku povede nezávislá senátorka Helena Rögnerová.

K pravici se podle vlastních slov hlásí ještě část kandidátky koalice Evropských demokratů (ED) a Sdružení nezávislých (SNK), kterou povede senátor Josef Ziehlenec a Konzervativní strana, jejíž listinu povede Milan Paumer. Ten byl členem skupiny vedené bratry Mašínovými, která se v roce 1953 proslávila přes NDR do západního Berlína.

Kromě ODS nedávají předvolební výzkumy šanci překročit pětiprocentní hranici pro získání mandátů v EP žádné jiné pravicové kandidátce.

- > 50 nových posluchačů
- > inovovaný studijní program a rozšířený okruh lektorů
- > nové studijní materiály
- > přístupnost s připravovaným akreditovaným bakalářským studiem

[publikace]

- > Průvodce evropského pravicového kandidáta
- > Průvodce krajského pravicového kandidáta
- > Česká liberální a konzervativní tradice
- > sborníky z konferencí
- > ediční řada „Víme o sobě“

[časopis CEVRO]

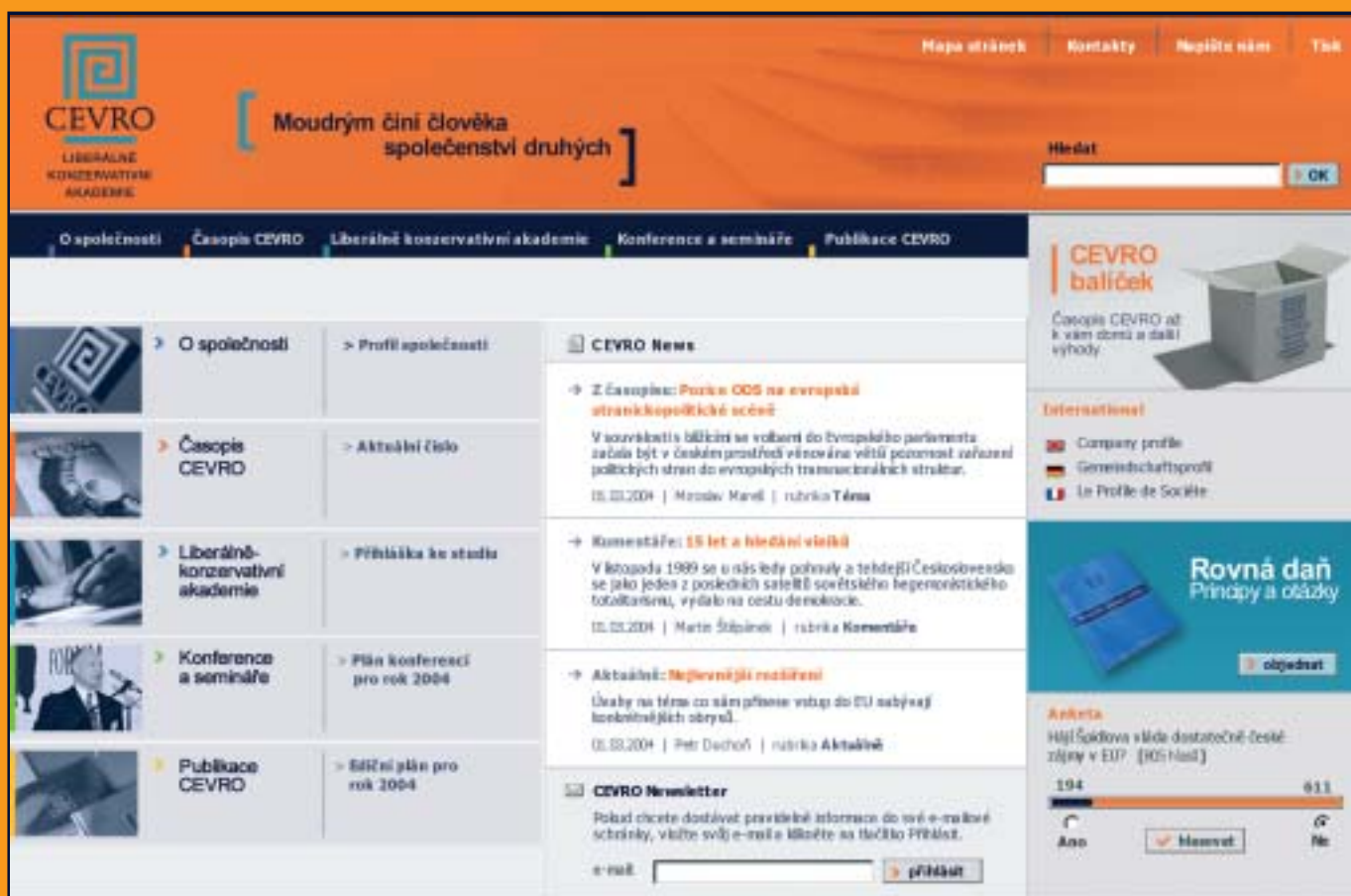
- > každý měsíc nové číslo
- > osvědčené i nové rubriky a seriály
- > rozšířený okruh autorů
- > kvalitnější a adresnější distribuce
- > kvízy, ankety, soutěže...

[konference a semináře]

- > 13.–15. února Evropská akademie 2004
- > 19. března Forum Populini 2004 – Evropská agenda
- > listopad 15 let poté
- > listopad seminář Hamburk 2004
- > Diskusní fórum Modrý pták, Praha – každý 3. čtvrtek v měsíci
- > Diskusní fórum Modrý dům, Ostrava – každá 2. středa v měsíci
- > semináře pro krajské a senátní pravicové kandidáty
- > semináře a diskusní večery v regionech – témata dle Vaší objednávky

Další informace, včetně aktuálních komentářů, přihlášek a objednávkových formulářů, najdete na zbrusu inovované webové stránce:

www.cevro.cz

The screenshot shows the CEVRO website homepage with a navigation menu, search bar, and several content sections including 'CEVRO News', 'Aktuální číslo', and 'CEVRO Newsletter'.